

anim id es
dolor sit am
incididunt ut
quis nos
Duis aute neque
eu fugiat nulla pariatur
sunt in culpa qui officia deserunt
sit amet, consectetur
et dolore

des
Loren
ter

רקע על הטיקטוק

טיקטוק היא פלטפורמה חברתית לשיתוף מדיה שהושקה לפני שבע שנים, אך בשנים האחרונות הפכה לפופולרית במיוחד בקרב משתמשים בכל הגילים. טיקטוק מציעה דרך ייחודית להעביר מסרים לקהל הרחב מכל רחבי העולם. דרך האפליקציה אפשר ליצור סרטונים קצרים ולשתף אותם, וכך הפכה טיקטוק לאחת מהאפליקציות המרכזיות לביטוי יצירתי ויעיל בשיתוף ידע - מה שהופך אותה לכלי רלבנטי ונגיש גם בעבור אנשי חינוך.

לפני שנעמיק בעולם הטיקטוק ובתפקיד שלו בחינוך, קצת עליי... שמי אורליה בן דוד. הצטרפתי להוראת הכימיה ב-2015, עם תום לימודי לתואר הראשון בכימיה. תמיד נהניתי לשתף תמונות וסרטונים קצרים מחיי האישיים ברשתות החברתיות. בשנת 2020 פרצה מגפת הקורונה ואיתה נכנסו לחיינו הסגרים והריחוק החברתי. נאלצנו, כולם, להסתגל לדרכים חדשות של חיים ולמידה. כמו הורים רבים, מצאתי את עצמי בבית עם בתי הבכורה, שהייתה אז בת שלוש, מחפשת דרכים להעביר את היום, ומתוך האהבה שלי לכימיה התחלתי לחשוף אותה לניסויים ביתיים פשוטים. צילמתי כל ניסוי בסרטונים קצרים ותמונות, והעליתי אותם לרשת, בצירוף הסברים בסיסיים של התופעות. הופתעתי לטובה מהמשוב החיובי שקיבלתי מהצופים, שהעריכו את הפשטות והנגישות של התוכן המדעי - דבר שנתן לי השראה להמשיך ליצור ולשתף תוכן חינוכי בכימיה באופן מהנה ונגיש.

טיקטוק כפלטפורמה תומכת למידה

כמורה לכימיה, הבנתי שטיקטוק היא מעבר לסתם "פלטפורמת בידור", זהו כלי חשוב באמצעותו אפשר להפוך את הלמידה למהנה ונגישה יותר בכיתה ומחוץ לכיתה. אני יוצרת סרטונים קצרים המסבירים מושגים מלימודי הכימיה, ומשתדלת שיהיו קצרים והמוריסטים, כך שיהפכו את הלמידה למרתקת ונגישה לקהל הרחב, וכמובן לתלמידי הכיתה שלי. סרטונים קצרים מותאמים בצורה מדויקת לטווח הקשב המודרני, ופונים לתלמידים שכל רצונם הוא לצרוך תוכן מהיר, ענייני ומהנה. בחלק מסרטוני הטיקטוק אני מבצעת ניסויים והדגמות, כדי להמחיש מושגים מופשטים או תגובות כימיות שקשה לתפוס. השילוב של ויזואליות והסברים תמציתיים הופך את לימוד הכימיה למובן וקל יותר לזכירה. בנוסף, בהשוואה למנועי החיפוש

הנפוצים אשר מספקים בעיקר הסברים כתובים, מנוע החיפוש באפליקציית טיקטוק מאפשר גישה ישירה לסרטונים המכילים הסברים לימודיים. יחד עם זאת, על התלמידים כמובן לוודא את מהימנות המידע המוצג בסרטון ואחת הדרכים לעשות זאת היא דרך התגובות של משתמשי האפליקציה שיכולים להעיר, לתקן או לשאול שאלות על התוכן שהוצג בסרטון.

תיאור הסרטון

בלחיצה על [הקישור](#), במידה ויש לכם חשבון TikTok, ייפתח הסרטון באפליקציה. אפשר לצפות בסרטון גם ללא משתמש טיקטוק; לשם כך העתיקו את הקישור לשורת הכתובות בדפדפן.

טיקטוק אפשרה לי להגיע לקהל רחב יותר של תלמידים ומורים מכל הארץ. עדות לכך היא סרטון טיקטוק שערכתי לקראת בחינת הבגרות במעבדה. הרעיון היה לחשוף את התלמידים שלי לדרך שבה מתנהלת הבחינה ולאילו דגשים עליהם לשים לב, הרי הם רגילים להיבחן בבחינות בכתב, ורק פעמים מעטות במהלך שנות לימודיהם התנסו בבחינה בעל פה מול בוחן שהם אינם מכירים. לכן החלטתי שהסרטון יהיה ערוך בצורה של שאלות ותשובות, אך כדי להוסיף מעט הומור החלטתי להשתמש בפילטר שהיה פופולרי מאוד באותה העת; הפילטר הופך את פני המצולם לבובותיות וצעירות יותר. כך שבתפקיד "הבוחנת" צילמתי את עצמי ללא הפילטר ובתפקיד

1 מורה לכימיה, אורט מקיף עירוני א' אשקלון; ומדריכה מחוזית, המינהל לחינוך התיישבותי.

משוב של תלמידים בוגרים

נבו מנשה:

"הצפייה בסרטון שאורליה פרסמה גרמה לי בראש ובראשונה להבין איך מתנהלת הבחינה בעל פה. במהלך הסרטון אורליה העלתה שאלות שמאוד כיוונו אותי בלמידה, על מה לשים יותר דגש ועל מה להסתכל יותר בעת הלמידה לבחינה. בנוסף לכך, הצפייה בסרטון גרמה לי להיכנס למבחן בתחושה יותר רגועה ובטוחה מכיוון שידעתי לקראת מה אני הולך. הלמידה דרך סרטון בהחלט גורמת להבנה עמוקה יותר של החומר מכיוון שהיא מועברת בצורה יותר ברורה, תמציתית ומוחשית. אני ממליץ מאוד על למידה בדרך זו!"

יהרית דיין:

"בתור תלמידה שניגשה לבחינת בגרות בעל פה של משרד החינוך, ועוד בפעם הראשונה בחיים, הייתי ממש לחוצה ובכלל לא בטוחה. אף אחד לא הכין אותי לרגע הזה שבו אצטרך להסביר למישהו אחר תהליכים כימיים, שאני בעצמי התקשיתי בהבנתם, ותוך כדי לדעת איך להתמודד עם הלחץ והבלאק-אאוטים. לא בדיוק המצב האידיאלי ששינון וחרושה יעזרו בו. וברגע שראיתי את הסרטון, פתאום הכל נהיה ברור, מונגש בצורה הכי טובה שאפשר, הגיוני ואפילו נשמע די קל. התוכן בסרטון שיקף לי בפשטות איך, מה, כמה, למה ועם קצת תרגול של השאלות בסרטון (שהפך בעצם להיות כלי למידה משמעותי וחשוב מבלי שאפילו הייתי מודעת לכך) הרגשתי שלגשת לבחינה זה דבר אפשרי, ואיך זה שעד היום לא נבחנו ככה."

הצלחת הסרטון הספציפי הזה מדגישה את הדרישה לתוכן חינוכי הנותן מענה לתרגול בעבור תלמידים המתכוונים לקראת בחינות. כמורים אנחנו יכולים להשתמש בתובנות אלו כדי להתאים את התוכן בסרטונים שלנו לדרישות והאתגרים הספציפיים שאיתם מתמודדים התלמידים במהלך הלמידה שלהם. מעבר לספירת הצפיות, המדד האמיתי להצלחה הוא ההשפעה החיובית שיש לנו כמורים בעלי מקור ידע על הקהל שלנו. הידיעה שבאמצעות סרטון סימולציה קצר הצלחתי להגיע לאלפי תלמידים ולעזור להם בלימודים היא התמורה הגדולה ביותר שאפשר לקבל מפלטפורמה חברתית כמו טיקטוק.

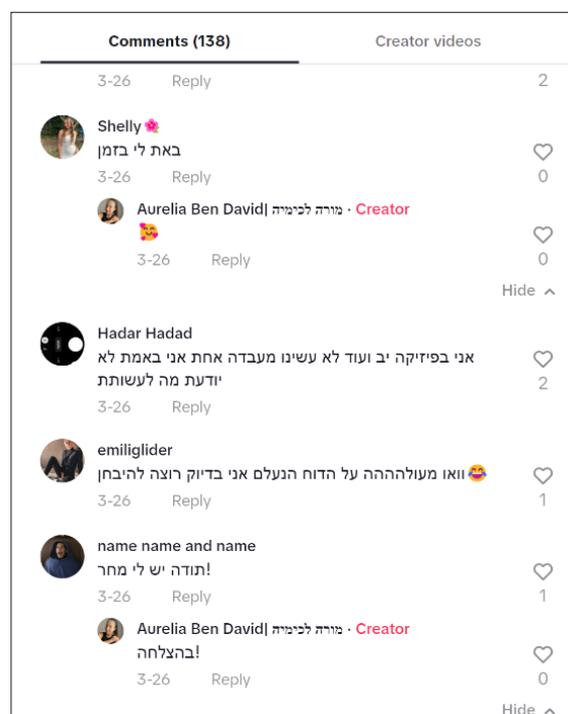
המלצות לשדה החינוכי

אל תחששו לאמץ את טיקטוק, או כל רשת חברתית אחרת, ככלי לשיפור ההוראה. לרשת פוטנציאל אדיר ביכולת לעורר השראה אצל בני נוער ולקרר אותם אליכם. צרו סרטונים קצרים המכילים תוכן ויזואלי שעוסק בביאור מושגים מורכבים בכימיה. אפשר להשתמש בסיפורים ודוגמאות מהעולם ומחיי

"התלמידה" הוספתי את הפילטר. במילים אחרות, בניתי דו-שיח בין בוחנת לתלמידה, המדמה סימולציה לשלושת סוגי השאלות הנשאלות במהלך הבחינה. לסרטון הוספתי דגשים והסברים קצרים שעל הנבחנים לשים לב אליהם, וזאת על מנת שתשובותיהם תהיינה מדויקות לאופי השאלה הנשאלת.

תגובות ואינטראקציות נוספות

התגובות לסרטון הגיעו במהירות ולאו דווקא מתלמידי המגמה שלימדתי. הסרטון הגיע לתלמידי כימיה רבים שניגשו באותה העת לבחינת הבגרות בכל הארץ. לסרטון עשרות אלפי צפיות, מאות משתמשים שמרו אותו והוא שותף מאות פעמים. הופתעתי מאוד מתגובות כגון "באת בול בזמן", "תודה יש לי מחר בחינה" או להפך, "אבל למה עכשיו, היה לי מבחן בשבוע שעבר!" שכן עד לסרטון זה יצירת הסרטונים ועריכתם נעשו בעיקר לכיתה שלי.

צילום מסך מתוך תגובות על גבי סרטון "סימולציה לבחינת בגרות בעל פה".

נוכחתי לגלות כי טיקטוק הוא ממשק ידידותי למשתמש, מקל על הצופים בשמירת סרטונים ומאפשר חזרת צפייה בתוכן שהם מוצאים בו תועלת. סביר להניח שרוב המשתמשים שמרו את הסרטון מתוך כוונה להשתמש בו כמשאב לימודי. 400 משתמשים שיתפו את הסרטון, כלומר, לא רק מצאו את התוכן שימושי, אלא גם האמינו שתוכן הסרטון יועיל גם לחברים שלהם, וזה המקום לציין שככל שכמות השיתופים גדולה יותר, כך טיקטוק מוצא לנכון להפיץ את הסרטון לקהל רחב יותר, וחשוב מזה, כך נוצרת קהילה בין הלומדים לכימיה!

ונדע לכוון את התלמידים שלנו להתנהל בו באחריות - נוכל להפיק מפלטפורמה זו את המרב. לסיכום, שילוב של סימולציות, שאלות לתרגול ותוכן מושגי מעולם הכימיה בסרטוני טיקטוק קצרים יכול להועיל לתלמידים שלנו, המחפשים משאבי למידה נוספים כדי לתרגל, וכך לשפר את חוויית הלמידה שלהם. החוכמה היא לא להיבהל מהקדמה, אלא לנצל אותה לטובתנו, ליצור השפעה חיובית ומתמשכת על התלמידים ועל אנשים נוספים בחברה הנהנים לצרוך תוכן חינוכי איכותי בתוך היצע עצום של סרטונים.

היומיום. אם אינכם מרגישים בנוח להצטלם, תוכלו לתת לתלמידים שלכם להתנסות בצילום ועריכת סרטונים במהלך השיעור, או כחלק מהערכה חלופית. עודדו את התלמידים לשתף את הסרטונים ולכתוב תגובות, תוכלו לענות על תגובות התלמידים או הצופים האחרים, וכך ליצור קהילה לומדת. כמובן, לא הכול חיובי ברשת חברתית כמו טיקטוק. חשוב להיות מודעים להסחות דעת אפשריות באפליקציה, ולהקפיד על תוכן בטוח ומכבד. אך למרות החסרונות הקיימים, אם נתייחס לטיקטוק כאל כלי ידע משלים לכלים הפדגוגיים המסורתיים,

